

บทที่ ๔

พิพิธภัณฑ์เพื่อการพัฒนาประเทศไทย

“ขอให้คงสภาพบ้านของพระยาสุรียานุวัตรไว้
ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์มีความรู้สึก
กำลังเดินชมบ้านของท่าน”

จากบ้าน... สูการเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ดร.อำพน กิตติอำพน
เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความ
สำคัญทางประวัติศาสตร์ของ
อาคาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คุณูปการของ “มหาอำมาตย์เอก
พระยาสุรียานุวัตร” ที่มีต่อ
ประเทศไทย จึงดำริให้จัดทำ
“พิพิธภัณฑ์สุรียานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ” ขึ้น เพื่อเป็น
แหล่งเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับ
การพัฒนาประเทศไทย และ

ชีวประวัติพระยาสุรียานุวัตร โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง
อาคารสุรียานุวัตรขึ้นเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙
และดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ โดยได้กราบเรียนเชิญ พลเอก สุรยุทธ์
จุลานนท์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นประธาน
ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์ เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

คุณค่าทางประวัติศาสตร์...มูลเหตุแห่งแนวคิด ๙

งานจัดทำพิพิธภัณฑน์ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการปรับปรุงอาคารสุริยานุวัตร โดยงานขั้นแรกคือการวางกรอบแนวคิดในการจัดทำพิพิธภัณฑน์และการนำเสนอข้อมูลภายในพิพิธภัณฑน์ ซึ่ง ดร.อำพน กิตติอำพน เลขาธิการ สศช. ได้กล่าวถึงมูลเหตุแห่งแนวคิดในการจัดทำพิพิธภัณฑน์นี้ว่า “สิ่งหนึ่งที่ผมรู้สึกและคิดว่ามีคุณค่ามากคือ การเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมา และนำประวัติศาสตร์นั้นมาเป็นบทเรียนในการวางแนวทางหรือเสนอแนะแม้กระทั่งนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ในอนาคต ผมเห็นว่าบ้านของพระยาสุริยานุวัตรนี้มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ดังที่ผมเคยกล่าวเสมอๆ ว่า **สิ่งแรกที่ผมหยิบขึ้นมาศึกษาเมื่อผมเข้ามาดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาพัฒน์ คือ ตำราทฤษฎีศาสตร์”**

ทฤษฎีศาสตร์ รวมเล่มสมบูรณ์ทั้ง ๓ เล่ม
พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นหนังสือ ๑ ใน ๑๐๐ เล่ม
ที่คนไทยควรอ่าน ตามโครงการวิจัยเพื่อคัดเลือกและแนะนำ
หนังสือดีในศตวรรษ

ทรัพย์สินศาสตร์... ความคิดล้ำยุคของพระยาสุรียานุวัตร ๙

เลขาธิการ สศช. กล่าวถึงความประทับใจในแนวความคิดที่ล้ำสมัยของพระยาสุรียานุวัตรว่า “เมื่อผมได้อ่าน ไตร่ตรอง และศึกษา **ทรัพย์สินศาสตร์** อย่างละเอียด ผมก็ยิ่งเห็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของสภาพัฒน์ที่พระยาสุรียานุวัตรได้วางรากฐานไว้กว่า ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยามในเรื่องของ**ทรัพย์สิน** ที่ได้แยกลักษณะทรัพย์สินออกเป็น ๓ ประเภท ซึ่งพระยาสุรียานุวัตรได้เขียนไว้ในทรัพย์สินศาสตร์ ความตอนหนึ่งว่า

หนึ่ง **สัมภาระ** ทั้งปวงที่เป็นสิ่งเป็นอันซึ่งมีค่าและนิยมกัน อยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินสมบัติ เช่น ที่ดิน สวน ไร่ นา บ้านเรือน ช้าง ม้า โค กระบือ ต้นผลไม้ ข้าวปลาอาหารต่างๆ นานา และเงินทอง อันมีค่าแลกเปลี่ยนเป็นราคาเงินตราได้ เป็นต้น

สอง **แรง** ทำการงานฝีมือ **วิชาความรู้** **ความชำนาญ** และ **ความคิด** ซึ่งจะแลกเปลี่ยนซื้อขายเป็นราคากันได้ เช่น แรงกุลี แยกหาม แรงคนไถนาเกี่ยวข้าว ช่างไม้ ช่างเหล็ก ช่างปั้น ช่างเขียน หมอยา หมออกฎหมาย ครูอาจารย์ เหล่านี้เป็นต้น จะแลกเปลี่ยนกันแต่ลำพังแรงต่อแรง เช่น ช่างไม้ทำการให้ ช่างเหล็กๆ ทำการให้ช่างไม้ หรือจะซื้อขายแลกเปลี่ยนแรงทำการนั้น เป็นราคาเงินทองก็ได้

สาม **ความเชื่อ** คือความที่ไว้วางใจแก่กันได้ว่า จะทำจริง ตามสัญญา หรือจะสุจริตซื้อตรงไม่ฉ้อโกงนั้นก็มีค่าแลกเปลี่ยนซื้อขายกันเป็นราคาได้ ประดุจสินค้าและค่าแรงทำการ เช่น ธนบัตร ของรัฐบาล เป็นต้น ธนบัตรเป็นแต่กระดาษชิ้นเดียว แต่รัฐบาล ได้สัญญาว่าจะใช้เงินให้แก่ผู้ถือเท่าจำนวนที่ได้พิมพ์ลงไว้ ผู้ถือ เชื่อว่ากรรมสิทธิ์ที่จะเรียกเงินจากรัฐบาลตามจำนวนเมื่อใดก็ได้

ดังนั้น จะเห็นว่าทรัพย์สินไม่ได้มีเพียงแต่ทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของ เรือกสวน ไร่ นา ที่เราเรียกว่า อสังหาริมทรัพย์ แต่พระยาสุริยานุวัตร ได้ขยายความคิดว่า "ทรัพย์สิน" นั้นรวมถึงทรัพย์สินที่เป็นปัญญา ความรู้ และสิ่งที่เห็นชัดเจนมากที่สุด ซึ่งคาดไม่ถึงว่าในสมัยก่อนได้คิดถึง เรื่องของทรัพย์สินที่รวมถึงความเชื่อ ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะผู้ที่เรียนทางด้านเศรษฐศาสตร์จะทราบ ว่า ความเชื่อนี้ เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะประเมินค่าได้ ทั้งที่เรารู้ว่ามีคุณค่ามหาศาล"

"ธัมโมทเว รักขติธัมมจารี" ...ธรรม ย่อมอารักขาผู้ประพฤติธรรม ๙

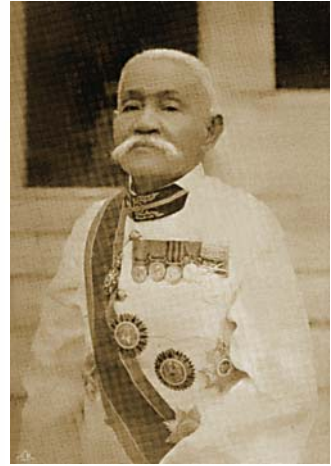
จากจุดนี้ เลขาธิการ สตช. จึงเริ่มศึกษาประวัติของ พระยาสุรียานุวัตรอย่างลึกซึ้ง ซึ่งนอกจากความคิดอันล้ำยุคแล้ว พระยาสุรียานุวัตรยังเสียสละในหลายๆ ช่วงชีวิต ที่ท่านรับใช้ บ้านเมืองในตำแหน่งสำคัญๆ ตั้งแต่ผู้ช่วยข้าหลวง ผู้ช่วยทูต ตรีทูต อุปทูต อัครราชทูต จนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระยาสุรียานุวัตร และได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นองคมนตรี และรัฐมนตรีที่ปรึกษาอาวุโสของรัฐบาลสมัยพระยาพลพลพยุหเสนา ตามลำดับ

ดร.อำพน กิตติอำพน กล่าวว่า "สิ่งหนึ่งที่ประทับใจผมมากคือ มติหรือคติประจำใจของพระยาสุรียานุวัตรที่ว่า **ธัมโมทเว รักขติธัมมจารี** ซึ่งท่านเขียนคำแปลไว้ว่า **ธรรมเวทย์ ! ย่อมอารักขาผู้ประพฤติเป็นธรรม** นั่นก็คือ ถ้าพวกเราปฏิบัติธรรม ธรรมก็จะปกป้องรักษาเราตลอดไป"

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวทางปฏิบัติ ของพระยาสุรียานุวัตร ๙

“สิ่งเหล่านี้ ทำให้ผมเห็นคุณค่าของบุคคลที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ของประเทศ ดังที่ผมมักกล่าวเสมอว่า ถ้าเราศึกษาและเข้าถึงประวัติศาสตร์ เราก็จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสู่ออนาคต เป็นบทเรียนที่เราสามารถใช้ในการหลีกเลี่ยงภัยอันตราย ขณะเดียวกันก็สามารถใช้บทเรียนในประวัติศาสตร์สร้างภูมิคุ้มกันรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างรอบคอบ

และเมื่อได้ศึกษาประวัติของพระยาสุรียานุวัตรอย่างละเอียดแล้วจะพบว่า ท่านมีแนวทางปฏิบัติที่พร้อมถ้วนทั้งในด้านคุณธรรม ความรู้ ความทุ่มเท และความเพียร ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

“พระยาสุรียานุวัตร” และ “ทรัพย์ศาสตร์” ... จุดสื่อสารสร้างการเรียนรู้ ๙

“ด้วยเหตุนี้ เมื่อผมรับหน้าที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผมคิดว่าคงไม่มีใครขาดตัวอย่างผมที่พระไพฑูริย์ โรจนะรังพิงศ์ (อดีตเจ้าหน้าที่ สศช.) ได้นำ **ทรัพย์ศาสตร์** มาให้อ่าน ผมคิดว่าทำอย่างไรที่จะให้สาธารณชนรวมถึงชาว สศช. ได้รับรู้และเข้าใจถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของตำรา **ทรัพย์ศาสตร์** แทนที่จะให้ตำราและประวัติของพระยาสุรียานุวัตรอยู่แต่ในชั้นหนังสือของห้องสมุดต่อไป

ผมจึงคิดว่าควรนำประวัติของพระยาสุรียานุวัตรและ
ตำราทรัพย์สินศาสตร์มาเป็นจุดที่จะได้สื่อสารและสร้างการเรียนรู้
ให้กับบุคคลโดยทั่วไป และที่สำคัญอย่างยิ่ง เลขอาธิการ สศช.
คนต่อๆ ไปได้ศึกษาและทราบถึงประวัติศาสตร์เหมือนกับที่อดีต
เลขอาธิการ สศช. บางท่านพยายามผลักดันเรื่องนี้อย่างเป็นทางการ
นั่นคือความคิดที่ได้นำมาสู่การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์สุรียานุวัตรเพื่อ
การพัฒนาประเทศ”

แนวความคิดการจัดวางรูปแบบพิพิธภัณฑ์

สำหรับแนวความคิดของการวางรูปแบบพิพิธภัณฑ์
เลขอาธิการ สศช. ให้หลักการไว้ ๒ ประการคือ **หนึ่ง จะต้องทำให้
เป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิต สอง เป็นแหล่งหรือสถานที่ที่จะจุดประกาย
ความคิด** เพื่อให้คนที่เข้ามาเรียนรู้นำไปปฏิบัติ และสร้างสรรค์
สิ่งต่างๆ ให้กับประเทศชาติและส่วนรวม

“สิ่งแรกที่ผมถือเป็นจุดสำคัญของผู้เข้ามา
เยี่ยมชมภายในพิพิธภัณฑ์คือ ต้องให้ความเคารพ
ต่อเจ้าของของสถานที่ ต่อเจ้าของความคิด และ
แนวความคิดในทางปฏิบัติ เมื่อเข้ามาในพิพิธภัณฑ์
สุรียานุวัตรฯ จะได้สัมผัสถึงบรรยากาศในสมัยโบราณ
ที่บ้านหลังนี้ได้รับการก่อสร้างขึ้นมา และได้ทราบ
ชีวประวัติและผลงานของ **พระยาสุรียานุวัตร**
ปูชนียบุคคลอีกท่านหนึ่งที่ได้เสียสละอย่างมาก
เพื่อส่วนรวม และเพื่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้ง
ได้ซาบซึ้งถึงแนวความคิดของท่านว่าได้นำมาใช้
ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างไร

ดังนั้น เมื่อเข้ามาภายในพิพิธภัณฑ์ สิ่งแรกที่จะได้พบคือห้องพระยาสุรียานุวัตร โดยมีภาพเหมือนของท่านปรากฏเด่นอยู่เบื้องหน้า พร้อมวิดิทัศน์บอกเล่าเรื่องราวของท่าน และเมื่อมองไปทางซ้ายก็จะทราบประวัติของพระยาสุรียานุวัตร เมื่อสัมผัสคอมพิวเตอร์ทัชสกรีนก็จะได้ประจักษ์ถึงแนวความคิดของท่านใน **ทรัพย์สินศาสตร์** ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้เชื่อมต่อกับความรู้จากแนวความคิดการพัฒนาประเทศของพระยาสุรียานุวัตร ในห้องนี้ สู่การแสดงถึงวิวัฒนาการการพัฒนาประเทศ ที่ สศช. เป็นผู้รับผิดชอบมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ - ๑๐ รวมถึงการอัญเชิญ **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** นำทางการพัฒนาประเทศ การพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนในการทำแผนฯ ของ สศช. ในช่วงแผนฯ ๘ - ๑๐ ด้วย”

กลิ่นกรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ๘

จากนั้นบริษัทที่ปรึกษาได้นำแนวทางดังกล่าวไปออกแบบการนำเสนอข้อมูลโดยใช้สื่อรูปแบบต่างๆ ให้น่าสนใจ ภายใต้หลักการที่จะให้เห็นความงดงามของตัวอาคารมากที่สุด และการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ให้กระทบกับโครงสร้างของอาคารน้อยที่สุด

ขั้นตอนสุดท้ายคือการจัดทำข้อมูล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า ใช้ความรู้ และความรอบคอบเป็นอย่างยิ่ง และผ่านการตรวจสอบจากคณะทำงานจนแน่ใจว่าถูกต้องแล้วจึงจะนำมาเสนอในพิพิธภัณฑ์ได้

มีอะไรในพิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตร เพื่อการพัฒนาประเทศ 🌿

การจัดทำพิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตร
เพื่อการพัฒนาประเทศนี้ ได้ใช้บริเวณชั้น
ล่างของอาคารสุริยานุวัตรในการจัดแสดง
โดยแบ่งเป็นห้องต่างๆ ๗ ห้อง ดังนี้

ห้องพระยาสุริยานุวัตร 🌿

แสดงชีวประวัติ ผลงานและภาพเขียนสีน้ำมันของ
พระยาสุริยานุวัตร โดยด้านล่างภาพเป็นคติประจำใจของพระยา
สุริยานุวัตร คือ **“ธัมโมหเว รักษติธัมมจาริ”** ส่วนด้านข้างภาพ
ทั้ง ๒ ด้าน เป็นประมวลภาพถ่ายครอบครัวและในระหว่างปฏิบัติ
ราชการ พร้อมด้วยบอร์ดแสดงความก้าวหน้าในชีวิตการรับราชการ
จวบจนถึงแก่อนิจกรรม และวีดิทัศน์แสดงชีวประวัติและผลงาน

บนโต๊ะทำงานกลางห้องมีข้อความสรรเสริญจากบุคคลสำคัญในอดีต ได้แก่ พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา จอมพล แปลก พิบูลสงคราม หลวงประดิษฐมนูธรรม และพลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ และหนังสือทรัพย์สินศาสตร์ที่สำเนาจากฉบับจริง ด้านซ้ายมือเป็นตู้แสดงผลงานและสิ่งของเครื่องใช้ของพระยาสุรียนุวัตร ด้านขวาเป็นคอมพิวเตอร์ทัชสกรีน (Computer Touch Screen) ที่จัดแสดงแนวคิดของพระยาสุรียนุวัตรในหนังสือทรัพย์สินศาสตร์

ในห้องนี้ยังมีภาพเหมือนของนางสาวลินจงที่จำลองจากภาพจริง และเก้าอี้ไม้สีทอง ๓ ตัวที่พระยาสุรียนุวัตรเคยใช้มาจัดแสดงไว้ด้วย

ห้องแพนฯ ๑-๗

แสดงความเป็นมาและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๗ ประกอบด้วย วิดีทัศน์สรุปแนวทางการพัฒนาในช่วงแผนฯ ๑-๗ เบื้องหลัง และแนวคิดในการจัดทำแผนฯ ถัดไปด้านหลังเป็นแมจิกวิชั่น (Magic Vision) ซึ่งแสดงให้เห็นแบบจำลองโครงสร้างพื้นฐานในช่วงของแผนฯ แต่ละฉบับ และบอร์ดที่ประกอบด้วย ข้อมูลสำคัญที่ควรอ่านประกอบ เพื่อเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนฯ รวมทั้งกรอบความคิดและกระบวนการจัดทำแผนฯ ประวัติความเป็นมาของ สศช. และภาพ คุ่มจอมพล จังหวัดขอนแก่น อดีตบ้านพักของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้ริเริ่มการวางแผนฯ ๑ อันเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาประเทศ

ผนังด้านซ้ายมีบอร์ดแสดงมุมมองของอดีตเลขาธิการ สศช. ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกระบวนการจัดทำแผน อันทำให้ได้แนวคิดและแนวทางการพัฒนาประเทศในแผน ฉบับต่างๆ ส่วนผนังห้องด้านขวาเป็นกล่องไฟประกอบเสียงสัมภาษณ์แนวคิดและกระบวนการจัดทำแผน ของเลขาธิการ สศช. ผู้จัดทำแผน และคอมพิวเตอร์ทัชสกรีนที่ประมวลให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งลักษณะและแนวคิดของแต่ละแผน พร้อมด้วยเรื่องเล่าเกี่ยวกับ สศช.

ห้องแผนฯ ๘-๑๐

ประกอบด้วยโดมขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นภาพจากการเสวนา “จุดประกายความคิด... สู่แผนฯ ๘” ณ พระราชินีวศิน์มฤคทายวัน จ. เพชรบุรี ภายในโดมประมวลภาพการจัดทำแผนฯ ๘-๑๐ และที่ตั้งจอวีดิทัศน์สรุปแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนฯ ๘-๑๐

ซ้ายมือเป็นกล่องไฟประกอบเสียงสัมภาษณ์แนวคิดและกระบวนการจัดทำแผนฯ ของเลขาธิการ สศช. ผู้จัดทำแผนฯ ขวามือเป็นบอร์ดแสดงผลการพัฒนาและคอมพิวเตอร์ทัชสกรีนแสดงข้อมูลปิกณะด้านเศรษฐกิจและสังคมในช่วงแผนฯ ๘-๑๐ และข้อมูลน่าสนใจเกี่ยวกับแผนฯ

หอเกียรติยศ

หอเกียรติยศ (Hall of Fame) แสดงภาพผู้ก่อตั้ง สศช. ผู้ริเริ่มให้ สศช. จัดทำแผนพัฒนาประเทศ และภาพผู้นำองค์กรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน รวมทั้งบุคลากรของ สศช. ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย ได้แก่ ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้บริหารและข้าราชการ สศช. ที่เข้าร่วมในคณะรัฐมนตรีชุดต่างๆ โดยสามารถศึกษาชีวประวัติและผลงาน รวมทั้งเกร็ดน่ารู้ได้จากคอมพิวเตอร์ทัชสกรีน

ห้องเสวยศรีภักดิ์พอเพียง

ได้อัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถมาประดิษฐานอยู่กลางห้อง โดยมีนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราชาบาทจัดแสดงอยู่ทั้งสองด้านของพระบรมฉายาลักษณ์

ถัดไปเป็นบอร์ดแสดงความหมายและการ
น้อมนำปรัชญา มาเป็นแนวทางในการพัฒนา
ประเทศและหลักปฏิบัติของประชาชนทั่วไป รวมถึง
การยอมรับและยกย่องของนานาประเทศ ที่กลาง
บอร์ดมีจอวีดิทัศน์แสดงเรื่องราวที่จะช่วยให้เข้าใจ
ความหมายและการประยุกต์ใช้ปรัชญา จากการ
สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งคอมพิวเตอร์ทัชสกรีน
เพื่อศึกษาข้อมูลอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ห้องประวัติจิตสิริยานุวัตร

จัดแสดงวิดิทัศน์สรุปความเป็นมาของอาคาร แสดงภาพจำลองการก่อสร้างและการเปลี่ยนแปลงจนเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ และบอร์ดที่เล่าถึงประวัติแสดงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับภารกิจของ สศช. กับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ณ อาคารแห่งนี้

ห้องปัจจุบัน สศช.

จัดแสดงบทบาทหน้าที่ วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมองค์กร และความหมายของตราสัญลักษณ์ สศช. พร้อมคอมพิวเตอร์ที่เก็บข้อมูลไว้บริการให้ผู้เข้าชมได้บันทึกข้อมูลภายในพิพิธภัณฑ์ไปศึกษาหรือใช้ประโยชน์อื่นๆ ต่อไป

พิพิธภัณฑน์... สื่อสร้างความรู้ สร้างวัฒนธรรมองค์กร สศช.

ดร.อำพน กิตติอำพน
เลขาธิการ สศช. ได้กล่าวว่า
“พิพิธภัณฑน์แห่งนี้ นอกจากจะมอบ
ความรู้ให้กับสาธารณชนแล้ว
ยังเป็นแหล่งที่ช่วยกล่อมเกล่า
และสร้างจิตสำนึกเจ้าหน้าที่ของ
สศช. ในการที่จะเข้าใจถึงการ
สร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ที่ยึดคุณธรรมตามแนว
ที่พระยาสุรียานุวัตรได้วางไว้
และจิตสำนึกในการเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของ
สศช. โดยมี ๔ ประการ ได้แก่ เป็นองค์กรที่มีความรู้ด้านวิชาการ
เป็นเลิศ ที่มุ่งเน้นในการที่จะสร้างความไว้วางใจและเชื่อถือเหมือน
ทรัพย์สินศาสตร์ข้อที่ ๓ ที่พระยาสุรียานุวัตรได้วางไว้ให้กับสังคม
เป็นองค์กรที่ดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใส และ
มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับ
ทรัพยากรบุคคลขององค์กรทุกระดับชั้น

จะเห็นว่าแนวคิดในการจัดทำพิพิธภัณฑน์นั้นได้สะท้อน
ให้เห็นถึงการที่เจ้าหน้าที่หรือสาธารณชนเข้าใจถึงวัฒนธรรมองค์กร
ของ สศช. ที่ถูกยกขึ้นมาจากประวัติศาสตร์ของสภาพัฒน์ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งจากพระยาสุรียานุวัตรซึ่งเป็นปูชนียบุคคลที่ชาวสภาพัฒน์
ไม่เคยลืมเลือน”

ครั้งหนึ่ง... ที่คนไทยควรได้สัมผัส

“พิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ” เป็นความภาคภูมิใจและความหวังของ สศช. ในการเป็นแหล่งสื่อสารเพื่อบอกเล่าประวัติศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย รวมทั้งมีความหวังว่าพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ จะเป็นที่ประกาศเกียรติคุณของ **“มหาอำมาตย์เอก พระยาสุริยานุวัตร”** ปุชนิยบุคคลผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้าน ให้กับชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รับทราบถึงคุณูปการที่ท่านได้สร้างให้แก่ประเทศไทยอย่างมากมายเหลือเกิน ในวันนี้ แม้ว่าพระยาสุริยานุวัตรจะถึงแก่อนิจกรรมมาแล้วกว่า ๗๐ ปี แต่แนวคิดการพัฒนาในตำราเศรษฐศาสตร์ที่ท่านได้เขียนขึ้นยังคงมีความทันสมัยและใช้ประโยชน์ได้จนถึงปัจจุบัน

อาจกล่าวได้ว่า “บ้านสุริยานุวัตร” แห่งนี้ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของประเทศไทยที่เกิดขึ้นในช่วงกว่า ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา นับแต่ได้ก่อสร้างขึ้นมา และก่อนจะเปลี่ยนบทบาทมาเป็น **“พิพิธภัณฑ์สุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ”** สถานที่ที่สามารถค้นหาอนาคตของประเทศไทยได้จากอดีตการพัฒนาที่ผ่านมา ดังคำกล่าวที่ว่า

“ประวัติศาสตร์สามารถบอกอนาคตได้”

สำนักงานฯ จึงขอเชิญชวนทุกท่านมาสัมผัสบรรยากาศบ้านของ
นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของประเทศไทย พร้อมเรียนรู้และย้อนรำลึกถึง
เหตุการณ์สำคัญมากมายที่ก่อเกิดขึ้น ณ บ้านหลังนี้ได้ทุกวันในเวลาราชการ
อันเป็นบริการแก่สังคมที่ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ

“เรารอคอยการมาเยือนของทุกท่าน
ด้วยความยินดีอย่างยิ่ง”

เอกสารอ้างอิง

พระยาสุรียานุวัตร (๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๒ - ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๘)
รหัสเอกสาร ยธ ๕.๑/๔๗ รหัสไมโครฟิล์ม กร.๕ ค/๓๓
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

รายงานพระสุรียานุวัตรตรวจการรถไฟและไปรษณีย์โทรเลข (๑๓
ธันวาคม - ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๘) รหัสเอกสาร ยธ ๕.๑/๔๗
รหัสไมโครฟิล์ม กร.๕ ยธ./๒๐ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ตำแหน่งเสนาบดีและพระยาสุรียานุวัตรลาออก (๒๙ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๔๙ - ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๐) รหัสเอกสาร ค ๓/๒
รหัสไมโครฟิล์ม กร.๕ ค/๓ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

พระบรมราชาบาทและพระราชหัตถเลขาสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทร
มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชทานแต่
มหาอำมาตย์เอก พระยาสุรียานุวัตร โรงพิมพ์ศรีกรุง เชียงสะพานมอญ
พระนคร กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๙

บุคคลสำคัญของไทย โดย อรรถ อรรถวุฒิกร สำนักพิมพ์เกษมปกรณ์
เลขที่ ๑๐ ถนนอัษฎางค์ พระนคร พ.ศ. ๒๕๐๗

พระยาสุรียานุวัตร (เกิด บุนนาค) นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของเมืองไทย
สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร บรรณาธิการ ลิขสิทธิ์ของมูลนิธิโครงการ
ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๒๓

วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ ๒๙ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

บทความเรื่อง “คุณค่าแห่งประวัติศาสตร์ในอาคารสุริยานุวัตร” จาก
นิตยสาร ว.วิมาน ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
๕ ทศวรรษ สถาปัตย์ โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

ทรัพย์สินศาสตร์ ฉบับสมบูรณ โดย พระยาสุริยานุวัตร เรียบเรียงและ
จัดพิมพ์ใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยสำนักพิมพ์โมฆิต ๗/๒๑
ถนนกาญจนาภิเษก บางแค กรุงเทพฯ

รายงานประกอบการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน บ้านพระยาสุริยานุวัตร
(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)
ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ
โดยกลุ่มทะเบียนโบราณสถานและสารสนเทศ สำนักโบราณคดี
กรมศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๙

วารสารเศรษฐกิจและสังคม ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๒ เดือนเมษายน - มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

พระยาสุริยานุวัตร (รัฐ) บุรุษที่ถูกลืม ทำให้ลืม โดย สมบัติ ชุตินันท์
พ.ศ. ๒๕๕๐

รายงานการบูรณะ โครงการปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารสุริยานุวัตร
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๐ โดย ห้างหุ้นส่วนจำกัดประดิษฐ์ธนาบุรุษ

คณะกรรมการจัดทำหนังสือพิพิธภัณฑสถานสุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ

ประธาน : นายอำพน กิตติอำพน เลขาธิการคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รองประธาน : นางเพ็ญจา อ่อนชิต รองเลขาธิการคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะทำงาน : นายสุทิน ลีปิยะชาติ นางสาวกัญญารักษ์ ศรีทองรุ่ง
นางจันทร์ทิพย์ ปาละนันท์ นางสาวช่อผกา แก้วใหญ่
นางสาวจิรวรรณ วงศาโรจน์ นายนพดล ธีัญญาดี
นายเนาวฤทธิ์ ฤทธิแปลก นางสาวรวีวรรณ เลียดทอง
นางวรารัตน์ ดุลยพิทักษ์ นางสาวรัตนวรรณ สุวรรณสิงห์
นางสาวพนิดา วงษ์ภักดี

ภาพประกอบ : นายวิเชาว์ อภิรักษ์ภูวดล

พิพิธภัณฑสถานสุริยานุวัตรเพื่อการพัฒนาประเทศ

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘๖๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร ๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๑๓๐๓ - ๕, ๔๐๐๔ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๒๘๔๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๒

จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๘๗๖๘-๘๘-๑

พิมพ์ที่ บริษัท เพชรรุ่งเรืองการพิมพ์ จำกัด
๘๓/๖๓๖ หมู่ ๔ ต.บางศรีเมือง อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร ๐-๒๘๘๑-๕๑๓๓-๔ โทรสาร ๐-๒๘๘๑-๕๑๓๕